

Cena numeru
60 mk.

Cena prenumeraty:

w Łodzi

Miesięcznie „ 1100

Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 1400

poza Łodzi egz. 66

Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 60594

Należność pocztowa

opłacona ryczałtem.

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al, Keściuszki 41

TELEFON 28,

Łódź.

ROZWIÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota, dnia 16 września 1922 roku.

Restauracja i Kawiarnia 3874s

„LOUVRE“

Łódź, Piotrkowska 86.

z dniem 16 bm. zostają wznowione

Podwieczorki przy orkiestrze p. ZELAZO.
Z poważaniem ZARZĄD

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Narada w sprawie G. Śląsk.

(wp.) W dn. wczorajszym w prezydium rady ministrów odbyła się narada w sprawie górnośląskiej przy współudziale ministrów Sosnowskiego, Kamińskiego, Darowskiego i Marynowskiego pod przewodnictwem prezesa ministrów Nowaka. W związku z tą konferencją „Przegląd Wieczorny“ dowiaduje się, iż w administracji państwowej na Górnym Śląsku przewidziane są w najbliższym czasie zmiany personalne. (A. W.) (5)

Projekt samorządowych dla Małopolski Wschodniej.

(wp) „Gazeta Warszawska“ dowiaduje się, że rząd zamierza jutro zakomunikować w prasie autentyczny tekst projektu samorządowego dla Małopolski wschodniej, gdyż tekst ogłoszony w „Słowie Polskim“ nie jest ścisłym. Projekt rządowy nosi nazwę „Projekt ustawy o zasadach samorządowych województwa lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego“. (5)

Sady powiatowe w Małopolsce nie będą skasowane.

(wp) Ministerjum sprawiedliwości nie przystąpi do kasacji sądów powiatowych w Małopolsce. (5)

Białorusini wobec wyborów.

(wp) Dn. 20 b. m. ma się odbyć w Wilnie konferencja powiatowych pełnomocników białoruskich, w celu omówienia sytuacji politycznej wobec wyboru do Sejmu i Senatu, oraz dokonania wyborów białoruskiego komitetu wyborczego. Konferencja ma również ustalić ostateczne stanowisko Białorusinów wobec bloku mniejszości narodowych itp. (5)

Nie będzie sądów doraźnych na G. Śląsku.

(wp) Dn. 15 b. m. zwiadała województwo śląskie specjalna komisja mieszana wojskowo-polityczna, w celu zbadania, czy żądanie województwa co do powiększenia ilości wojska po ostatnich zaburzeniach jest słuszne; dopiero po ustaleniu opinii władze centralne wydadzą odpowiednie zarządzenia. Województwo śląskie zwróciło się do rządu o zaprowadzenie sądów doraźnych w województwie, na wypadek powtórzenia się zaburzeń, jednakże władze centralne wniosku nie uwzględniły i sądy doraźne nie zostały zaprowadzone. (5)

WEZWANIE

Wzywa się wszystkich P. P. właścicieli względnie administratorów domów do natychmiastowego zwrócenia się do właściwej Komisji Obwodowej celem odebrania kartek orientacyjnych. Kartki te wydawane będą od 10 rano—do 1 po poł.

Kartki orientacyjne winny być umieszczone na miejscu widocznym.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej nr. 13 na m. Łódź.

Bronisław Witkowski sędzia okręgowy.

3877s

Bałkan w ogniu.

Możliwość wybuchu wojny europejskiej.

SMYRNA W PŁOMIENIACH. GRECY OPUSZCZAJĄ KONSTANTYNOPOL, ANGLICY W KONSTANTYNOPOLU. NARADY W LONDYNIE. BUŁGARJACHCE ATAKOWAĆ GRECJĘ?

WIEN 15 (PAT) „Neue Freie Presse“ donosi z Rzymu:

Depesze iskrowe włoskich okrętów wojennych, stojących w porcie smyrneńskim, donoszą, że pożar miasta przybrał olbrzymie rozmiary. Wobec wielkiej nędzy wśród mieszkańców, rząd włoski wysłał natychmiast z Neapolu parowce ze środkami żywności i z lekarstwami.

Według „Giornale d'Italia“ pożar spowodowały wojska kemalistów z zemsty za Afium Kara Hissar. Wiatr południowy sprzyja pożarowi, który dotychczas nie został ugaszony.

Okręty, znajdujące się w porcie, musiały się oddalić od brzegów, albowiem groziło niebezpieczeństwo przeniesienia się pożaru. (5)

KONSTANTYNOPOL 15 (PAT) W dniu wczorajszym opuściła Konstantynopol grecka misja wojskowa z wyjątkiem jednego oficera, który pozostanie tam nadal. (5)

LONDYN, 15 (wł.) Biuro Reutera donosi, że wczoraj wieczorem udał się z Malty do Konstantynopola jeden batalion piechoty angielskiej. Wkrótce zostaną wysłane jeszcze dalsze oddziały. Obecna załoga angielska w

Konstantynopolu składa z kilku batalionów piechoty, jednej brygady artylerji polowej i jednego pułku kawalerji. (5)

BERLIN, 15 (A. W.) Wiadomości o potyczkach Anglików z kemalistami przed wrota mi Konstantynopola dotychczas nie potwierdzają się. Według ostatniej wiadomości z Konstantynopola zdemobilizowano już 41000 czniki armji małaazjatyckiej. (5)

PARYŻ, 15 (A. W.) Według „Matin“ angielski marszałek French udaje się do Konstantynopola, jako inspektor wojskowy. (5)

LONDYN, 15 (wł.) W dniu dzisiejszym ma się odbyć posiedzenie angielskiej rady ministrów pod przewodnictwem Lloyd George'a. Omawiane będą przede wszystkim sprawy Bliskiego Wschodu. W tutejszych kołach politycznych przywiązują do tego posiedzenia bardzo wielkie znaczenie. (5)

PARYŻ, 15 (PAT) Jak donoszą z Aten Grecja wystosowała do Rumunii i Jugosławii zapytanie, jakie stanowisko zajęłyby w razie zaatakowania Grecji przez Bułgarię. (5)

Wczorajsze posiedzenie francuskiej rady min.

PARYŻ, 15 (wł.) Na wczorajszym posiedzeniu rady Ministrów, Poincare złożył sprawozdanie o przebiegu rokowań niemiecko-belgijskich w Berlinie i zawiadomił o wskazówkach, jakie dał przedstawicielowi Francuskiemu w komisji odszkodowań. Następnie Poincare omawiał położenie na Wschodzie i zasady polityki francuskiej względem tej sprawy.

Rada Ministrów jednomyślnie zaakceptowała politykę Poincarego, podkreślając w szczególności konieczność dążenia do rychłego przywrócenia stałego pokoju na Bliskim Wschodzie. Zaznaczano, że Francja gotowa jest zgodzić się na utworzenie międzynarodowej

ochrony cieśnin morskich, jednakże tylko pod tym warunkiem, że Anglija uwzględni życzenie Turcji co do Tracji jak również i pod tym warunkiem, że Turcy ograniczą swe żądania do granic rozsądku.

Omawiano również sprawę zwołania Izby i postanowiono rozpoczęcie sesji dnia 12 października. Izba zajmie się przede wszystkim dyskusją nad interpelacjami w sprawie polityki rządu.

Według oświadczeń członków Rady Ministrów można uważać za rzecz pewną, iż nie ma mowy o spotkaniu Poincarego z Lloyd George'em ani o podróży Poincarego do Genewy

Dr. med. Z. GOŁC

powrócił.

ul. Andrzeja № 3.

godz. przyj.: 10¹/₂—1¹/₂ i od 5¹/₂—8. W niedzielę i święta
od 9—12 w pol. 387581**TELEFONEM z WARSZAWY.****ZAPOMOGA DLA URZĘDNIKÓW OD 8-ej KATEGORJI WZWYZ,**

*) Jak się dowiaduje „Kurjer“ delegacji urzędniczej udzielona została odpowiedź, która w pewnym stopniu uwzględnia żądania urzędników.

Według istniejących projektów, urzędnicy od 12 — 8 kategorii włącznie mają otrzymać węgiel na raty w ilości 2000 klg, oprócz tego otrzymają zwrotną pożyczkę w wysokości dwumiesięcznej pensji, oraz pożyczkę w wysokości jednomiesięcznej pensji, której termin spłaty na razie nie został ustalony.

Urzędnicy od 8-ej kategorii mają otrzymać pensję jednomiesięczną.

PIERWSZY LOT OKRĘŻNY NAD POLSKA,

*) Jutro o godzinie 6 rano, na polu Mokotowskim zaczyna się pierwszy lot okrężny nad Polską.

18 aparatów wyleci w tę podróż, co trzy minuty każdy, tak że start trwać będzie około pół godziny. Lotnicy skierują się najpierw do Lwowa, stamtąd do Krakowa, następnie do Poznania i z powrotem do Warszawy.

Przylot nastąpi w niedzielę o godzinie drugiej w południe. Po powrocie aparaty obwozić będą publiczność za nieznaczną opłatą nad Warszawą.

Lot okrężny wywołał kolosalne zainteresowanie w stolicy i w miastach, w których zatrzymują się lotnicy.

STUPROCENTOWA PODWYŻKA BILETÓW TRAMWAJOWYCH.

*) Komisja finansowo-budżetowa Rady Miejskiej na posiedzeniu, odbytem dn. 14 bm, uchwaliła podwyższenie taryfy tramwajowej i autobusowej o 100 proc. Bilet jednorazowy w tramwaju będzie kosztował zatem 100 mk., jednak ulgowy bilet 40 mk. Taryfa towarowa podniesiona została również o 100 proc.

FALSZERZE DOLARÓW POD SADEM.

*) Rozpoczęta dziś sprawa falszerzów dolarowych wywołała ogromne zainteresowanie na mieście.

W rozprawie biorą udział sędziowie: Brandt, Kos i Skawiński.

Oskarża podprokurator Wasserbergen. Bronią adwokaci: Ettinger ojciec i syn, oraz adv. Perzyński.

Czynny jest również tłumacz, ponieważ oskarżeni są to żydzi rosyjscy, którzy nie znają języka polskiego.

Wyrok zapadnie dziś.

KONTROLA NOWOWSTĘPUJĄCYCH STUDENTÓW.

*) Zgodnie z decyzją senatu akademickiego uniwersytetu warszawskiego, wznowiona została kontrola nowowstępujących kandydatów.

Funkcję tę powierzono komisji studenckiej, złożonej z przedstawiciela Bratniej Pomocy i delegata sądu koleżeńskiego.

Jak się dowiadujemy, tym nowowstępującym, którzy mają maturo tegoroczne, zasadniczo żadne trudności przy wstępowaniu robione nie będą. Od kandydatów zaś z dawniejszych maturami wymagane będzie świadectwo z odbycia służby wojskowej, od kobiet zaś dowody prac społecznej z okresu inwazji w roku 1920.

Z OSTATNIEJ CHWILI**NOWY ZAMACH BIAŁORUSINÓW**

WARSZAWA, 15.9 (AW) „Kurjer“ donosi, iż w nocy z 14 na 15 bm. został wysadzony

Sprawa wileńska w Lidze Narodów.

GENEWA, 15 (PAT) Dzisiejsze posiedzenie plenarne Zgromadzenia Ligi otworzył prezydent Edwards o godz. 10-tej rzed południem. Hymans przedstawił sprawozdanie o konflikcie między Polską a Litwą. Litwa zażądała od Ligi potępienia połączenia Wilna z Polską i założenie katerycznego wata przeciwko rozstrzygnięciu Rządu warszawskiego w sprawie wyborów do ciała ustawodawczego. Nadto

zażądała Litwa wysłania do Wilna komisji, która na miejscu miałaby przeprowadzić dochodzenia w sprawie traktowania ludności litewskiej w Wilnie. Zgromadzenie orzekło, że na podstawie istniejących postanowień dyskusja nad pierwszym projektem nie może być podjęta. Wniosek drugi został bez dyskusji przekazany komisji politycznej. (5)

Z Senatu gdańskiego.

Burzliwe obrady nad wydzierżawieniem pola kom księgarni kolejowej. Interpelacja Koła Polskiego w sprawie istnienia nie mieckich organizacji wojskowych.

GDANSK 15 (PAT) Na wczorajszym posiedzeniu Senatu gdańskiego pos. polski Kunert zainterpelował Senat o odpowiedź na zgłoszone blisko przed rokiem przez Koło polskie zapytanie w sprawie istnienia w Gdańsku formacji wojskowych. Pos. Kunert zaprotestował energicznie przeciwko temu, ażeby obywatele niemieccy Gdańska gwałcili postanowienia traktatu pokojowego i tworzyli uzbrojone w broń nowoczesną oddziały, których celem jest objęcie tak zw. korytarza polskiego w razie konfliktu Polski i in. państwami. Następnie pos. Kunert stwierdził, że w Gdańsku istnieje cały szereg tajnych organizacji wojskowych i wogóle w Gdańsku koncentruje się cały niemiecki ruch odwetowy.

Przedstawiciel Senatu w odpowiedzi zaznaczył, że stan liczebny policji został podany do wiadomości komisarza Ligi. Następnie wywiązała się burzliwa dyskusja nad interpelacją nacjonalistów niemieckich w sprawie wydzierżawienia księgarni kolejowej na dworcu gdańskim firmie gdańskiej „Danziger Zeitung“ i „Reklam Buero“ przedstawiciel nacjonalistów niemieckich zaatakował polskie władze kolejowe zarzucając im usiłowanie polonizacji Gdańska. Dr. Kubacz w odpowiedzi wskazał, że księgarnia istnieje po to ażeby dostarczyć literatury podróżnym, których 90 proc. stanowią obywatele polscy.

Ratowanie bankrutki.

Austria ma dostać 15 milionów funtów szterlingów pożyczki.

WIEN. 15. 9. (A. W.) Wedle informacji „Wiener Mittage Zeitung“ widzą, że dotychczasowy obraz obrad w Genewie w sprawie austriackiej przedstawia się następująco. banki szwajcarskie, włoskie i czechosłowackie, a prawdopodobnie i francuskie udziela Austrii kredytu w wysokości 15 milionów funtów szterlingów. Państwa wyżej wymienione przyjmą pro rata parte gwarancję na ten kredyt pod warunkiem zaprowadzenia międzynarodowej kontroli Austrii nad ustaleniem podstaw, nad którymi obraduje obecnie komisja Ligi Narodów. Niezawisłość i niepodzielność Austrii zagwarantują wszyscy członkowie Ligi Narodów. Jest również przewidywane, neutralizowanie Austrii na wzór Szwajcarii. Myśl organizowania międzynarodowej żandarmerji i obsadzenia terytorjum austriackiego przez wojska obce, została zaniechana. (5)

wej kontroli Austrii nad ustaleniem podstaw, nad którymi obraduje obecnie komisja Ligi Narodów. Niezawisłość i niepodzielność Austrii zagwarantują wszyscy członkowie Ligi Narodów. Jest również przewidywane, neutralizowanie Austrii na wzór Szwajcarii. Myśl organizowania międzynarodowej żandarmerji i obsadzenia terytorjum austriackiego przez wojska obce, została zaniechana. (5)

Zamknięcie Targów Wschodnich

LWÓW. Dn. 15 bm, nastąpiło zamknięcie Targów wschodnich w obecności licznej publiczności. Wielu wystawców wysprzedało całkowicie swoje towary, zwłaszcza w dziale dywanów. Ogólne wrażenie jest, że II Targi Wschodnie powiodły się znakomicie pomimo nie sprzyjającej pogody; zyskując uznanie i zadwołenie wystawców, którzy w rezultacie w rozpisanej przez zarząd Targów Wschodnich ankiecie zgłosili bez wyjątku swój udział w przyszłorocznych Targach. Największym za-

interesowaniem na Targach cieszył się dział maszyn rolniczych, który otrzymał wiele zamówień z zagranicy, zwłaszcza z Austrii, Bułgarii i Rumunii. Suma uzyskana z biletów wejściowych wynosi 49 milionów 725 tysięcy marek. Zarząd Targów wschodnich rozesłał w dniu zamknięcia Targów pożegnalne pismo do wystawców z podziękowaniem za udział, oraz podniesienie wspólnych trudów w tem wielkiem przedsięwzięciu.

Kronika wyborcza

UWAGA DLA WYBORCÓW.

(w) W spisach wyborców opuszczonych jest wiele nazwisk przeważnie chrześcijańskich. Biorąc pod uwagę, iż przy obecnych wyborach mniejszości narodowe stwarzają silny blok w kierunku jednolitego wystąpienia i przeprowadzenia jaknajwięcej posłów, jest obowiązkiem każdego polaka sprawdzić w obwodowej komisji, czy figuruje tam jego nazwisko. W wypadkach wątpliwych lub nie wpisania nazwiska — każdy winien wnieść protest i reklamację do przynależnego obwodu. (5)

Pamiętajcie o sprawdzaniu list wyborczych.

LIGA NARODÓW ROZSTRZYGNIE SPRAWĘ REPARACJI.

LONDYN, 15.9 (AW) Paryski korespondent „Timesa“ donosi, iż Lloyd George przedłoży prawdopodobnie Radzie Ligi Narodów jako organizacji niepartyjnej, propozycję w sprawie reparacji. Punkt ciężkości w rozwiązaniu tej sprawy przeniesiony teraz został z Paryża do Londynu, gdzie bawi obecnie prezes banku niemieckiego Havenstein-

Tragedja Grecji.

Ostatnie lata dziejów Grecji, do złudzenia przypominają dzieje Polski z 1920 roku...

Jeden, jedyny mąż opatrnościowy greków, Venizelos musiał a la Paderewski opuścić granice Ojczyzny, ścigany kpinami motłochu niechęcią i szykanami władz wyższych.

Ten niepospolity mąż Grecji, który całe życie kładł podwaliny nowego państwa greckiego, pracując bez wytchnienia z pomocą Ententy ale dla li tylko Grecji został uznany za niebezpiecznego wariata, szowinistycznego megalomana, i zapowiedzianego endeka, który zamiast wina miał mieć schowany w beczkach swojej piwnicy pot kłdu pracującego...

Po wypędzeniu i wykleśnięciu tego jedynego w kraju męża stanu, który znał wszystkie bolączki swojego narodu, jego wady i niedomagania, ster rządów objął wściekły rzykant, któremu się zdawało że może robić „co chce, jak chce i gdzie chce“, mianowicie, prosi się nie obawiać niczego... król Konstanty, tajny wielbiciel wojskowej kultury Prus, którego jedynym ideałem były dwa szeregi spodni z błyskającymi nad nimi bagnetami, o nieskończonej długości ginącej gdzieś na zamglonym horyzoncie Peloponezu...

Ponieważ naród nie był w stanie materialnie utrzymać zbędnej dla Grecji, a niezbędnej dla federalistycznych zaborczych — zamierzeń Konstantyna, armii, rozpoczęła się „falszywa gra“ i z sąsiadami i ze swoim narodem...

Ministrami, jak zwykle w tego rodzaju wypadkach pozostali ludzie bez zdolności, bez charakteru, bez woli i bez głowy, bo po noc głowa nawet namydlona, trudno przechodzi przez wązkie otwory...

Drachma grecka spadła fatalnie i znalazła się wkrótce w upadłym towarzystwie, dynarów, koron, mareczek...

W armii zajęli najodpowiedniejsze stanowiska legion, greccy oraz swojego chowu swojskie Edisony, gdyż i tam minister wojny był zdania, że w państwie prawdziwie demokratycznym wykształcenie jest rzeczą zbędną, a grunt mieć dużo dzieci... bo od tego zależy pensja,

Skutkiem takich zapatrywań szefem Sztabu został jakiś bardzo elegancki dwudziestokilkuletni generał, który w przeddzień rozpoczęcia ofensywy tureckiej wybiegał się na... dłuższy urlop zagranicę...

Nic więc dziwnego że w armii prowadzonej przez różnych tego rodzaju Śmigłych Greków, zaczął się paniczny odwrót w najokropniejszym nieładzie. Ścigała ją jazda Kemala-paszy, z szybkością dorywną wujką niemal kawalerji Budiennego...

U nas w odpowiednim momencie młody i tegi naród polski rozprężył zgnusiałe ramiona, porzucił walkę partyjną, chwycił karabiny i chociaż bosi, obdarty i nawpół głodny stworzył „cud nad Wisłą“, powalił wroga potężnym uderzeniem i obezwładnił na długie lata...

I gdyby Grecy mieli taką samą żywotność i „urodę życia“ jak Polacy, napewnoby mieli by swój „cud nad Wisłą“, napewnoby Konstantyna nie był by trzeszczał, jak dzisiaj w podobnych napewnoby jego żona i nadworny twórca rymów w czasie wolnym od fabrykowania musztardy otrzymali by najwyższy order bojowy grecki

Górze w Grecji biorą dzisiaj krajowi emdency czyli wenezeliści, gdyż cały kraj podziela poniewczasie ich zdanie iż ryba śmierdzi od głowy

Grecy przestanie być grekami!

A. S.

Zażydzenie Europy.

Pisma wiedeńskie podają następującą statystykę żydowską z r. 1921:

W Europie żyje obecnie 10,500,000 żydów — (czyli 2.3 procent) ogółu ludności. W Rosji, która przed wojną posiadała najwięcej żydów, bo około 6 i pół milionów, największe zaszyły zmiany. Obecnie we właściwej Rosji tj. bez Ukrainy i innych nowopowstałych państw kresowych pozostało ich ledwo 400,000.

Największą liczbę żydów w Europie posiada obecnie Polska, a to 3,300,000, czyli 11 procent całej ludności.

Potem następuje Ukraina — gdzie jest 2,300,000.

W Rumunji z powodu aneksji Bessarabji Bukowiny i Siedmiogrodu ilość żydów z 250000 przed wojną wzrosła na 300,000.

Białoruś, którą Sowiety i pokój ryski uznały formalnie jako odrębną republikę liczy 750,000 żydów.

Litwa kowieńska liczy 300,000, tj. około 10 proc. ogółu ludności.

Okrojona obecnie Austria liczy 350,000 żydów, z tego Wiedeń ponad 300,000 czyli 16,3 proc. ogólnej liczby mieszkańców Wiednia. Tak

tedy Wiedeń — po Warszawie ma dziś najliczniejszą gminę żydowską.

Po Wiedniu przychodzi Budapeszt, który ma 212,000 żydów, stanowiących jednak nie więcej jak 23 proc. mieszkańców. — Reszta Węgier liczy około 450,000 żydów,

Czechosłowacja liczy tylko 360,000 żydów Z mocarstw wielkiej Ententy Wielka Brytania liczy 280,000 żydów, zaś Francja 130,000, a Włochy tylko 40,000.

Z bałkańskich państw liczy Grecja 750,000 żydów, ale z tego w Salonikach samych żyje 60,000. Stanowią zaś żydzi w Salonikach nie mniej jak 38 proc. ogółu ludności.

Jugosławia ma 60,000 żydów, zaś Turcja europejska tylko 50,000, a Bułgaria tyle co Włochy tj. 40,000.

Szwecja, Danja, Belgja mają po 4,000 żydów, Szwajcaria ma 21,000 Norwegja i Luksemburg po 1,000 żydów. Ilość żydów w Azji wynosi 780,000 z tego 80,000 w Palestynie.

Po Polsce i Ukrainie na większe centrum żydowskie stanowią obecnie Stany Zjedn. wykazujące 1,600,000 żydów. (7)

Gdańsk o napaści na Francuzów.

Niemcy umieją milczeć. Prasa niemiecka potrafi na komendę z góry zabijać milczeniem drażliwe incydenty i sprawy, tak jak bo dać żadna inna.

Wiosną tego roku odbył się w Gdańsku zjazd monarchistów, na którym przewodca konserwatystów, hr. Westarp i inni wyrażali Polsce i Francji, nie kępując się niczem, w fa milijnym kole. Gazety gdańskie nie pisały o tym zjeździe ani słowa, jakby go wcale nie było. O drugim takim zjeździe, który się odbył w tem gnieździe militarizmu wszechniemieckiego, również gazety gdańskie przemilczały wstydliwie. Tak samo teraz. O napaści na marynarzy franc. nie dało się nic nie powie dzieć nic ale jak urzędza się prasa niemiecka? Wszystkie, liczne organy, jakie mamy w reku, zamieszczają jednobrzmiący komunikat telegraficzny tej treści:

„Wczoraj wieczorem (3 hm.) przyszło,

podobno skutkiem wyzywającego zachowania się majtk francuskiego ze spoczywającego na kotwicy okrętu „Marae“ wobec pewnego robotnika, do starcia między robotnikami gdańskimi a marynarzami francuskimi, z którego wywiązała się ogólna bójka. Francuzi cofnęli się do kawiarni Baltia przy placu Kaszubskim. Tłum usiłował szturmować kawiarnię, czemu zapobiegła policja. Jeden z majtków, który natarł na pewnego urzędnika (?), został odprowadzony na odwach dworcowy. Śledztwo wdrożono“.

Niepodobna lepiej zbagatelizować tego incydentu, zawoalować ukartowaną i przygotowaną napaść. A poza niewinnie brzmiącą tą depeszą nie znajdujemy w gazetach niemieckich ani słowa o tej awanturze. Tak odbijające od ostentacyjnego i serdecznego przyjęcia, jakie zaprawde „wolne“ to miasto zgotowało marynarzom W. Brytanji.

Krwawa omyłka Lloyd George'a

(o) Pisma francuskie omawiają żywo ostatnie wypadki na wschodzie i straszną klęskę Greków, podkreślając że do katastrofy doprowadziło nie co innego jak polityka p. Lloyd George'a.

Gwałtowne uderzenie armii tureckiej i przerwanie frontu greckiego odezwowało się głośnym echem najpierw w Atenach następnie w Londynie a odbije się w komisji odszkodowań Społeczeństwo greckie przychodzi niezawodnie do przekonania, że nie zawsze jest przyjemnie być na usługach Anglii. Anglicy, sądząc z tonu prasy londyńskiej, zaczynają pojmować, że rząd angielski zaangażował się na wschodzie w grę bardzo ryzykowną. Delegaci hotelu „Astoria“ którzy byli przekonani o wyższości Anglosasów niewątpliwie zadają sobie pytanie czy ślepe uleganie polityce angielskiej nie jest jednak nieco niebezpiecznym.

Zadziwiającem jest, że ożywienia działalności na froncie turecko-greckim nikt się właściwie nie spodziewał. Według obietnicy danej rządowi Angory, Azja mniejsza miała być ewakuowana jeszcze w lipcu. Turcy, oczekując daremnie jakiegoś śladu ewakuacji, wzięli się sami do dzieła i Greków wyrzucili.

Niedawno jeszcze minister spraw wewnętrznych rządu angielskiego Feisty-bey w Londynie, chciał pomówić o zawarciu pokoju, ale nie został nawet przyjęty przez p. Lloyd George'a. Minister angielski musiał sobie wytłumaczyć ten afront jako stanowczy zamiar kontynuowania wojny. Wojska kemalistów podjęły więc ofensywę i odniosły zwycięstwo.

A zatem rząd angielski popełnił szereg omyłek. Uważał Turków za niezdolnych do podjęcia ofensywy i nie tylko pozostawił im wiele czasu na zgromadzenie sił ale dał im wyraźnie do poznania że nie mają co liczyć na zapewnienia dane w marcu. Wierzył w armię grecką, która została rozbita.

Porażka Greków dosięgła bezpośrednio rząd angielski. Zwycięstwo Turków zmieniło całą sytuację na wschodzie, co wpłynęło na bieg następnej konferencji wschodniej. Mówi się nieustannie, że dla rządu angielskiego mają znaczenie tylko fakty dokonane. Stoimy w obliczu takiego faktu. Tylko, że olbrzymia pomyłka Lloyd George'a opłacona została morzem krwi. Oby pomyłka angielska w stosunku do Niemiec nie skończyła się również katastrofą.

NA MARGINESIE.

Eskulopi!

Całym periodyczne bóle głowy. Radziłem się zatem lekarzy. Jeden powiedział, że to z żołądka. Drugi, że to stoi w związku z osłabionymi funkcjami serca. Trzeci wskazał na nerwy jako na źródło choroby. Czwarty kazał mi przestać pić, ponieważ mam mózg pracujący. Piąty skonstatował, że mam nerki chore a tem samym i głowa jest zaatakowana. Szósty kazał mi długo i głęboko oddychać, aby się płuca rozszerzały i ustały kongestje krwi do głowy. Siódmy, już nie pamiętam, co siódmy powiedział.

Ze to jednak do lekarzy mam straszne zaufanie, więc robiłem wszystko, co mi kazali. Kompresy, pigułki, mikstury, proszki, specyfiki, gimnastyka, nasadówki, maści, bańki, kąpiele iniekcje, wody, okłady, płukanki, frykcje, naświetlanie, masaże i kopę innych rzeczy jeszcze.

Ale to wszystko nie pomagało.

Aż znalazł się ósmy, który rzekł:

— Pan ma pręgę do koła głowy. Wido-
cznie kapeluszu panu za ciasny. Dajgo pan so-
bie rozszerzyć, bo inaczej o ból głowy nie tru-
dno.

Zrobiłem tak — i wyzdrowiałem. Ale ten
ósmym to już nie był doktor, To był mój goli-
brud.

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Wszechpolski Zjazd Ogrodniczy.

(K) „Na Wszechpolski Zjazd Ogrodniczy organizowany przez T-wo Ogrodnicze Warszawskie w dn. 21, 22, 23 i 24 września b. r. w Warszawie w celu zobrazowania stanu ogrodnictwa całej Zjednoczonej Polski, wzajemnego poznania się, ustalenia wytycznych przys-

zych prac, a także zorganizowania Centralnego Towarzystwa Ogrodniczego, nawiązują liczne referaty i wnioski, opracowane przez specjalistów wszystkich dzielnic Polski a także liczne zgłoszenia od instytucji i poszczególnych zawodowców co do uczestnictwa. Liczba uczestników nieograniczona. Przewiduje się udział około 1,000 osób:

Komitet Zjazdu i Pokazu — Wystawy (Bagatela 3) organizuje i przygotowuje noclegi dla uczestników zjazdu.

Pokaz — Wystawa będzie miała specjalny charakter niepraktykowany dotąd, gdyż prócz poszczególnych wystawców, w których liczbie znajdą się instytucje municypalne i rządowe, będą wystawione dzielnicowe dohory poszczególnych płodów ogrodniczych. Wystawa odbędzie się na terenie własnej siedziby T-wo Bagatela 3, gdzie mieszczą się Biura Zjazdu i Wystawy. Premiowani wystawcy otrzymają nagrody w naturze, medale złote, srebrne, brązowe, żetony pamiątkowe. (2)

Katastrofalny wybuch tlenu.

(k) Onegdaj o godz. 3 po poł. w fabryce tlenu, rozpuszczonego acetyleny i karbidu Tow. „Perun“ przy ul. Grochowskiej w Warszawie na stał się silny wybuch żelaznej buli z tlenem. Skutki eksplozji były straszne. Cały dom kryty dachówką, nad olbrzymią hallą murowaną piętrowej wysokości, mieszczącą oddział napełniania butelek tlenem, oraz kantor — został doszczętnie zerwany, boczne ściany zaś hali — obruszone i grożą zawaleniem. Mieszczący się w tejże hali oddział maszyn — ocalał. Ofiarą eksplozji padło 8 osób — 1 zabita i 7 rannych i poparzonych.

Wyrwane siłą eksplozji drzwi żelazne hali upadły w odległości 10 kroków i trafiwszy w łeb konia przy platformie zabiły go na miejscu. W kilku pobliskich domach przy tejże ulicy wypadło maóstwo szyb.

Przyczyna wybuchu narazie nie ustalona, gdyż główny winowajca. Dzieciot — poniósł

straszny śmierć. Istnieje przypuszczenie, że tlen podczas napełniania butelki, złączył się z oliwą i spowodował straszną katastrofę.

Straty bardzo znaczne — narazie nie obliczone.

Na miejscu katastrofy gromadziły się do późnego wieczora tłumy robotników z sąsiednich fabryk i pobliskich domów. 6

Migawki republikańskie

Nowi dygnitarze.

Od czasów (włosiańsko-robotniczego) gabinetu Witos, wobec braku odpowiedniego zastrzeżenia w tymczasowej pragmatyce służbowej zakorzenił się w ministerjum zgubny zwyczaj mianowania na wyższe stanowiska w centralach urzędników bez wyższego wykształcenia w myśl zgubnej, przeniesionej do nas z Bolszewiji zasady „Dojaj gramotyje”. Kres temu zwyczajowi miała położyć nowa pragmatyka służbowa, na mocy której wszystkie stanowiska urzędowe od 7 kategorii włącznie miały być obsadzone nie inaczej, jak przez kandydatów, posiadających wykształcenie uniwersyteckie. Nowa pragmatyka weszła w życie z d. 1 kwietnia rb. W rzeczywistości jednak wszystko pozostało po dawne mu.

Świeżo, wbrew wyraźnemu brzmieniu nowej pragmatyki służbowej na odpowiedniemu stanowisku dyrektora departamentu kredytowego w min. skarbu, którego zadaniem jest regulowanie ruchu walutowego i pieniężnego w Państwie, mianowany został p. Edward Statkiewicz, człowiek nie tylko bez wyższego, lecz nawet bez średniego wykształcenia, a stanowisko naczelnika wydziału środkowo — europejskiego w min. spraw zagr. otrzymał p. Aleksander Ładoś, również bez ukończonych studiów uniwersyteckich. Obaj ci urzędnicy otrzymali od Rady ministrów t. zw. „Zwolnienie od studiów”. Nowi dygnitarze są meżami zaufania lewicy i to są ich jedyne kwalifikacje do tych urzędów.

A. HEDENSTIERNA.

(2)

Panna Ania u wód.

Agent Friedler był młodym mężczyzną, o karbowanych włosach, posiadającym duży wybór letnich garniturów. Przy pierwszym wspólnym śniadaniu rzekł on: „Tutaj trzeba koniecznie utworzyć komitet zabaw”.

„Ach, tak!” zawołały damy. „To zależy, czy potrafiemy nadać zabawom odpowiedni ton, taki np., jaki panuje w Visby”, rzekł jeden z wolontariuszów.

„Próżność, próżność!” mniemał pastor, „ale to wspaniała myśl” powiedział lekarz, na tem stanęło.

Na członków komitetu wybrano: panią Kasyerową Axelson, pannę Anię Kwibom, porucznika Floretta i (naturalnie!) agenta Friedlera.

Teraz nastąpił cały szereg podwieczorków, wycieczek, maskarad, wieczorków tanecznych i przedstawień amatorskich. Koń organisty nie mógł nastarczyć sił, a wiewiórka sklepikarza zastanwiała się, co uczynić mogła z tego, że już teraz już nikt nie odwiedza.

Ale panna Ania stała się postrachem całej okolicy. Raz zapragnęła mieć mantyle miejscowej pastorowej na płaszcz koronacyjny, to znów chciała pożyczyć najmłodszą córeczkę organisty na anioła do żywego obrazu, a kiedy napisała drugi list do papy, ten, zamiast o spodziewanych oświadczeniach wójta, wyczytał: „pan Friedler i ja”, albo „ja i pan Friedler”, oraz „wyszlij, papo, stary mundur po dziadku, gdyż mamy dać kilka scen z „Nowego garnizonu”.

Papa Kwibom zaraz postarał się o kalendarz handlowy i szperał w nim całą godzinę, lecz nie znalazłszy nazwiska agenta Friedlera z Södertelje, niezwłocznie napisał do córki, by wracała do domu z wójtem. Ale Ania odpisała na to coś niezrozumiałego o „głębokiej sympatji dusz”, o „sercu, które nie łatwo musić”, i o żywym obrazie przedstawiającym

historję miłosną Gustawa Adolfa i Ebby Brahe, w którym pan Friedler leżał u jej nóg.

Pan Friedler był niezmordowany w pomysłach. Pewnego razu wystawił na pastwę mrówek nogi kuracjuszów, każąc im biegać boso po leśnej polance, w przebraniu rybaków neapolitańskich, to znów zorganizował obóz cygański, albo pozejmowawszy firanki w pensjonacie, owinął w nie pannę Anię, i ułożył ją w lesie, na mchem porośłym kamieniu, twierdząc, że to „La belle au bois, dormant”.

Naturalnie postanowiono również urządzić „bazar dla ubogich chorych”. Wtedy sama kasjerowa musiała ubrać się w krótką suknię, uwidoczniającą chude jej kształty. Była tam i tombola, na której wzięwszy dzieśnię biletów, można było wygrać piernik. Szklanka wody kosztowała wprawdzie 30 öre, ale za to była podawana prosto z szofonu przez panią pastorową. Im brzydsze były dary dobroczynne, tem bardziej skubały panów, a żona organisty, zamężna od kilku miesięcy, była nawet zdecydowana pozwolić całować się „na korzyść ubogich chorych” — ale na to jakoś nie było amatorów; słowem, jak w wielkim świecie.

Największą atrakcją, tak zwanym „gwoździem” zabawy, była „Najada”. Z inicjatywy pana Friedlera, w pośrodku terenu bazarowego urządzono rodzaj basenu pod dachem, napełnionego wodą i umieszczono w nim pannę Anię, która ubrana w suknię muślinową, pluskała dokoła laską doktora. Wejście do najady kosztowało 25 öre, ale kto miał chęć poklepać ją po ramieniu, dopłacał jeszcze 50 öre.

Ale kiedy wójt dowiedział się o tym wybryku, skrycie zapłakał i tego samego dnia opuścił Surhale.

Tymczasem pastor — kapelan zapłacił, jak wszyscy 75 öre, a powróciwszy do domu, zamknął się w swoim pokoju i powtarzał wzdychając: „Próżność, próżność!”

Pan Friedler był w wybornym humorze. Ubrany we frak i białą kamizelkę, wygłosił „swój” poemat bazarowy, a po skończeniu zabawy oświadczył się pannie Ani i został

przyjęty.

Panna Ania sprawdziła zawartość portmonetki: było w niej jeszcze 47 koron i 50 öre. Cel podróży został osiągnięty — teraz ojciec będzie z niej zadowolony.

Nazajutrz, doktor pozdrowił wszystkich gości kąpielowych w imieniu agenta Friedlera. Biedny młody człowiek musiał nagle opuścić Surhale, „telegraficznie wezwany do łóża umierającego ojca, majora Friedlera”, i nie zdążył pożegnać się nawet z Anią...

Panna Ania, powróciwszy w progi rodzinne, wszystko opowiedziała rodzicom.

Papa Kwibom zajrzał do kalendarza państwowego ale i tam nie było żadnej wzmianki o majorze Friedlerze. Młody agent nie dawał o sobie znaku życia.

Porucznik i dwaj wolontariusze wkrótce zapomnieli o pannie Ani. Pastor — kapelan, otrzymawszy dobry pastorat, ożenił się z córką kapitana, ale za to w sercu wójta strzała Amora utkwiła głębiej i panna Ania z czasem została jego żoną.

W podróż poślubną udali się państwo młodzi do Stockholmu, gdzie pierwsze śniadanie mieli spożyć w restauracji „Na patelni”, obok zamku królewskiego. Pan wójt z zadowolaniem rozsiadł się z małżonką w cieniu drzew i zadzwonił na kelnera.

Niebawem pośpieszył ku nowoprzybyłym wystrojony ganimed...

— Aj, do licha... — zawołał zmieszany ganimed.

— Spójrz no, Aniu — rzekł wójt, wskazując kelnera.

— Boże! — krzyknęła pani Anna, zakrywając twarz rękoma.

Ale wystrojony ganimed zawrócił z miejsca, udał się do kredensu, trącił lokciem kolegę i rzekł:

— Drogi Blomqvist, zmiłuj się, usłuż tym tam ludziom ze wsil! To młode małżeństwo. W roku zeszłym balamucilem dziewczynę u wód, podczas urlopu. Będą wściekli. Iżeli mię tu zobaczą...

KONIEC.

Zygzaki

Wydatność pracy.

Łatwo uprzytomni sobie każdy, dla czego takie olbrzymie sumy pochłania administracja naszego kraju, jeżeli dowie się o stosunku ilości urzędników w odpowiedniej instytucji, za czasów przedwojennych i obecnie.

Personel jednej ze stacji (dyrekcja Radomska) za czasów rosyjskich stanowiło 7 osób, za czasów austriackich 11 osób. Za czasów polskich personel ten powiększono do 27 osób i dopiero podczas oszczędności wprowadzonych przez min. Michalskiego liczbę tą zredukowano.

Nic dziwnego, że mamy tak kolosalne wydatki, jeśli tą samą pracą za biurokratycznych czasów rosyjskich wykonywało cztery razy mniej pracowników niż obecnie. (2)

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Dziś: Sobota, 16 września Ezebj. Wschód słońca g. 5 m. 10 Zachód g. 5.

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 63)
„Krag interesów“

Teatr „Scala“ (Cegielniana 18)
„Odmłodzony Adolar“

„Luna“ (Przejazd 1)
„Tajemnice dżungli“ 5 serja

„Odeon“ (Przejazd 2)
„Saitan Sarai-Darai“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Janus Bifrons“

Kino Popularne (Konstantynowska 16)

— Kalendarzyk historyczny.

1668 Król Jan Kazimierz na sejmie dopełnia aktu abdykacji. Po nim z wyboru obejmuje koronę Michał Korybut Wiśniowiecki.

Wiadomości bieżące.

— Przyjazd dziennikarzy jugosłowiańskich

Dziś o godz. 4 rano przybędzie do Łodzi wycieczka dziennikarzy Jugosłowiańskich, udział w której biorą: Dyr. Dep. Prasowego min. spr. zagran. S, H, S, dr. M. Jokiewicz; przedstawiciel dzienników w Zagrzebiu i red. „Riecz“ p. Parmasewic; red. „Trgowaczki Glasnik“ w Belgradzie p. Popowicz; red. „Vreme“ w Belgradzie p. Krakow; red. „Jutro“ w Lublanie p. A. Zobec; red. „Polityka“ w Belgradzie p. Mileczewicz.

Wycieczkę prowadzi wydelegowany z ramienia M-wa spr. zagr. w Warszawie radca Zygmunt Zelisławski.

Wycieczka zwiedziła Targi Wschodnie i cały szereg ośrodków przemysłowych i miast, między innymi: Boryslaw, Kraków, Warszawę etc.; w Łodzi zabawi przez dzień dzisiejszy.

Bardzo dodatnie wrażenie na przedstawicielach prasy Jugosłowiańskiej wywarły Targi Wschodnie we Lwowie, na których mieli możliwość zapoznania się z wytwórczością przemysłu polskiego, który niezależnie od tego pojechali zwiedzić u źródła swej produkcji. Obfitość bogactw naturalnych w Polsce tudzież umiejętność eksploatacji ich sprawiły gości w podziw dla pracy i twórczości polskiej.

Przekonali się również o sprawności koleń naszych i innych instytucji użyteczności publicznej nawet strejk pocztowców nie zwrócił wiele ich uwagi i nie zepsuł ogólnego dobrego wrażenia.

— Ze Szkoły Rzemiosł.

C) Pozostająca pod protektoratem Resursy Rzemieślniczej Łódzka Szkoła Rzemiosł objeła w opiekę swą O.O. Selezjanie.

Zakon ten opiekuje się specjalnie młodzieżą rzemieślniczą. Dyrektorem Szkoły został mianowany ks. dr. Łatka. (8)

— Z Muzeum Nauki i Sztuki.

C) Zarząd Muzeum Nauki i Sztuki otrzymał świeże dwa cenne darv. Są to dwa obrazy Studium Matejki do jego Raclawic, oraz Pruszkowskiego „Wit Stwoszcz przy pracy“.

Wkrótce w salonach Muzeum zorganizowana zostanie przez artystę malarza prof. Piaskowskiego wystawa prac malarzy śląskich Konarzewskiego i Wałacha. (8)

— Nowe banknoty 10 tys.

Polska Krajowa Kasa pożyczkowa zawiadamia, że od 15 września r. b. wynuszcza w obieg nowe banknoty po mkp. 10,000 wymiaru 199X102 mm, drukowane na papierze z wodnym znakiem.

Rysunki po obu stronach banknotu złożone są ze skomplikowanych winiet i giloszów w kolorze szarym.

Tło z prawej strony banknotu składa się z orzełków i liczb. „10,000“, umieszczonych naprzemiennie w równoległych liniach a z lewej strony tło formują szeregi liczb. „10,000“ zamkniętych w owalnych ogniwach łańcucha. (2)

— Muzeum przemysłowe.

c) Z inicjatywy artysty-malarza p. Piaskowskiego, powstaje w Łodzi Muzeum Przemysłowe, które w dle jego projektów zostanie zorganizowane przy Związku Majstrów Fabrycznych Rzplitej Polskiej.

Potrzeba instytucji takiej była odczuwaną u nas oddawna, to też projektodawca jak i Zarząd Związku Majstrów Fabrycznych przez stworzenie Muzeum zasłużą sobie na pełne uznanie ze strony przemysłu łódzkiego. (2)

— Z Rady miejskiej.

(p) Dziś wieczorem odbędzie się posiedzenie rady miejskiej, które w myśl regulaminu obrad jest prawomocne bez względu na liczbę członków rady. (5)

— Zakupy Sowietów w Łodzi.

(b) Towarzystwo handlowe „Britto-Pol“ w Łodzi otrzymało za pośrednictwem sowieckiej misji handlowej w Warszawie z p. Gorczakowem na czele zamówienie na zimowe towary. Towary te przeważnie wełniane zamówione zostały na ogólną sumę 300 milionów marek polskich w firmach tow. ake. Ajzert i Osk. Szajkert w Łodzi. Towar ma być na tychmiast dostawiony, zaś zapłata w markach polskich dokonana będzie również zaraz. Przewidywane są dalsze transakcje na zimowe towary w lepszym gatunku, co wpłynie w znacznym stopniu na ożywienie w przemyśle wełnianym. (5)

— Akcja ekonomiczna dozorców w.

(b) W najbliższych dniach ma się odbyć wiec dozorców, którzy podjęli akcję ekonomiczną mającą na celu podwyższenie zarobków dozorców domowych. (5)

— Podwyższenie ceny gazu.

(b) Na ostatnim posiedzeniu w magistracie ustanowiono nową taryfę za gaz, koks, smołę, amoniak. Gaz do oświetlania i ogrzewania we wrześniu kosztować będzie w prywatnej konsumpcji 4200 mk., stopa³, a dla silników — 3600 mk. Również z dniem 15 b. m. cena koksu wynosić będzie 2200 mk. za jeden hektolitr, smoła 200 mk. i amoniak 400 mk. (5)

— Zakończenie strajku drukarzy w przemyśle włókienniczym.

(b) W lokalu inspektoratu pracy odbyła

się konferencja w sprawie zażegnania strajku drukarzy ręcznych w przemyśle włókienniczym. Po dłuższej dyskusji przyjęto koncepcję w myśl której nastąpi regulacja cennika, przy czym zasadnicza płaca dla drukarza wynosić będzie 6500 dziennie, a w razie uchwalenia podwyżek w przemyśle włókienniczym będzie takowa stosowana wobec drukarzy ręcznych w stosunku procentowym od mk. 37. Podwyżka płac obowiązuje z dniem 25 sierpnia r. b. Wobec tego strajk został zażegnany. (5)

— Nowy prezes sądu okręgowego.

(b) Prezesem sądu okręgowego w Łodzi mianowany został dotychczasowy wiceprezes tegoż sądu Tadeusz Kamieński. (5)

— Strejk pończoszników trwa.

b) Celem zlikwidowania trwającego od 3 tygodni strajku pończoszników, odbyła się w inspektoracie pracy pod przewodnictwem inspektora Kuliczewskiego konferencja, w której brali udział przedstawiciele fabrykantów, robotników pończosznich oraz delegaci centralnego związku pończoszników i trykociarzy. Robotnicy żądali 60 proc. podwyżki, podczas gdy pracodawcy godzili się jedynie na 25 proc.

Celem umożliwienia obu stronom naradzenia się w tej sprawie, przewodniczący zarządził przerwę, po której przedstawiciele robotników oświadczyli, iż niechcąc przedłużyć strajku zredukowali swe żądania do 50 proc. Pracodawcy natomiast dla tychże powodów ofiarowali 30 proc., jednak z zastrzeżeniem, iż płaca nie będzie stosowaną dla wszystkich jednakowo i pracownicy wykwalifikowani winni otrzymać znacznie mniejszą podwyżkę niż niewykwalifikowani, aby różnica w zarobkach nie była zbyt wielką.

Propozycje te robotnicy bezwzględnie odrzucili uważając, iż robotnik wykwalifikowany powinien być lepiej uposażony.

Wobec tego stanu rzeczy konferencja została przerwana. (6)

— Podwyżki piekarzy.

(b) Onegdaj odbyła się konferencja między właścicielami piekarni, a delegatami pracowników piekarskich żydów. Obradowano nad sprawą podwyżki płac. Po dłuższej dyskusji pracownicy uzyskali 30 proc. podwyżki, wobec czego ewentualny strajk został zażegnany. (6)

— Przeniesienie żłobka dla niemowląt.

(b) Żłobek dla niemowląt, który się mieścił dotychczas przy ul. Bocznej Nr. 5 został przeniesiony do lokalu przy ul. Tramwajowej Nr. 15. Poświęcenie tego lokalu odbędzie się w dniu dzisiejszym. (5)

— Powrót dzieci z Buska.

(1) W dniu 16 b. m. powraca do Łodzi z kolonii letnich w Busku ostatnia partja dzieci skryfuicznych, wysłanych przez Wydział Opieki Społecznej przy magistracie. (5)

— Kwesta na fundusz dla maturzystów.

W niedzielę, dnia 17 b. m. odbędzie się na ulicach i w lokalach publicznych kwesta na rzecz funduszu doraźnej pomocy tegorocznym maturzystom. Zarząd funduszu zwraca się do społeczeństwa z gorącą prośbą o poparcie, jakoteż do stowarzyszeń i osób prywatnych o wzięcie udziału w kwestie. Po puszkach należy się zgłaszać w dniu kwesty do lokalu Tow. „Wiedza“, Piotrkowska 103 możliwie w godzinach porannych. Komitet kwesty będzie czynny przez cały dzień. (2)

— W sprawie zagonków na polesiu konstantynowskiem.

Na posiedzeniu Wydziału Handlowo-Gospodarczego postanowiono zagonki na polesiu konstantynowskiem oddawać przede wszystkim wszystkim tym, którzy dotychczas byli w ich posiadaniu. W ten sposób ma być rozdzielone 3000 mórg ziemi pomiędzy 60 dzierżawców po 5 mórg na każdego. Poza tym dyrektor Plantacji Miejskich zwróci

cił się do Magistratu z projektem urządzenia na polesiach konstantynowskim i widzewskim gospodarstwa rolno-warzywnego w celu intensywnego wyzyskania ziemi.

Projekt ten zyskał aprobatę Magistratu i już jesienią około 100 morg polesia widzewskiego będzie zasiane żytem, owsem i mieszaną. Polesie konstantynowskie zaś będzie oddane w dzierżawę w działkach od 1 do 5 morg w korzec metryczny żyta z morgi.

— Rzeczy do odebrania.

(b) W pierwszej brudawie eksportury śledczej znajdują się następujące rzeczy pochodzące z kradzieży: złota broszka, złoty damski zegarek kryty, złota szpilka do krawatu z brzykami i perłą, złoty pierścionek damski z brylantami, dwa złote sygnety męskie, 8 złotych obrączek, 2 obrączki złote złamane, dwie złote dewizki męskie, dwie obrączki srebrne, jeden pierścionek srebrny, dwie papie rożnice srebrne, szczyryk w srebrnej oprawie, zegarek nikielowy męski, koperty złote od damskiego zegarka. Prawi właściciele wyżej wymienionych rzeczy mogą takowe otrzymać po złożeniu odpowiednich dowodów. (5)

— Ukarany dorożkarz.

(b) Pociągnięty został do odpowiedzialności za nieprzebranie taksy dorożkarskiej Szymon Feldman, dorożkarz № 109.

Protokół przesłano do komisariatu rządowego. (o)

Wypadki i kradzieże.

— Zbrodnia za 80 marek.

(b) Do restauracji M. Plata przy ul. Cegielnianej № 64, wszedł onegdaj wieczorem niejaki Wajberg, który zażądał galarety. Porcja tego specjału kosztowała 280 mk., podczas gdy gość posiadał jedynie 200 mk. Z tego też powodu wybuchła kłótnia, podczas której córka właściciela restauracji schwyła nieszczęśliwie i uderzyła W. w głowę. Uderzenie było tak silne, iż Wajberg padł trupem na miejscu.

Wzwana policja rodzinę Platów zaprowadziła do komisariatu, a następnie do urzędu śledczego. (o)

— Usiłowanie samobójstwa.

(1) W dniu wczorajszym o godz. 18 minut 40 Józef Romus lat 29 zam. ul. Przędzalnianej Nr. 80 usiłował dokonać samobójstwa w mieszkaniu swej siostry Franciszki Skupy zam. tamże pod Nr 90. W tym celu zadał sobie cios nożem w lewy bok powyżej serca. Wzwane pogotowie ratunkowe po udzieleniu mu pierwszej pomocy lekarskiej odwiozło go do szpitala przy ul. Drewnoskiej. Przyczyna rozpaczyliwego kroku niewiadoma. (9)

— Wielki pożar.

(1) W dniu 13 września r b we wsi Zeromin powiatu Łódzkiego w zagrodzie Stawińskiego Adama wybuchł pożar przez nieostrożne obchodzenie się z ogniem. Akcję ratunkową poprowadziła miejscowa straż ogniowa i chłopci Skutki pożaru są następujące. Doszczętnie spłonęły gospodarstwa wraz z inwentarzem żywym i martwym gospodarzom: Stawińskiemu Adamowi, Wojejkowi Andrzejowi, Kuleszy Mikołajowi zaś Janowi Stawińskiemu stodoła ze zbożem. Ogólne straty wynoszą około 6 milionów 700 tysięcy. (9)

— Pożar.

(1) Dnia 14 b. m. o godz. 1 min. 15 w nocy przy ul. N. Targowej 13, w domu Stiera — Bielszowskiego zajęła się szopa. Wzwany I i II Oddział Straży Ogniowej pożar w zarodku umiejscowiły. Straty nieznaczne. (o)

— Kradzież.

(1) W dniu 12 b. m. w godz. 12 — 1 w południe z mieszkania Liby Gerszonowicz w Rudzie Pabjanickiej nieznani sprawcy skradli białinę i szardobę oraz gotówkę na ogólną sumę marek 747 tysięcy. Zawiadomiony o powyższym P. P. powiatowa po spisaniu protokołu wszczęła energiczne dochodzenie celem wykrycia sprawców kradzieży. (o)

Teatr i sztuka

— Teatr miejski.

Dzisiaj w sobotę o g. 3 i pół popoł. dla młodzieży szkolnej dany będzie „Sulkowski”. W sobotę wiecz. o g. 8,15 niezwykła marada J. Bonaventura p. t. „Krag interesów” w czułej i pięknej oprawie scenicznej.

W niedzielę o 3 pop. dla zreszeń rob. i int. dany będzie „Sulkowski”.

We wtorek dn. 19/9 pełna komicznych sytuacji arcywesoła kom. B. Winawera p. t. „Roztwór prof. Pytla”. Reżyserję powierzono Jerzemu Nostowskiemu.

— Koncert N. Tarasowej.

We środę, dn. 20 b. m. o godz. 8-ej wiecz. w sali Filharmonji wystąpi słynna pieśniarka rosyjska Nina Tarasowa, która niedawno powróciła do Europy.

Nina Tarasowa jest niezrównaną odtwórczynią romansów i pieśni narodowych rosyjskich i występuje w oryginalnych kostiumach.

W koncercie Niny Tarasowej weźmie udział wiolonczelista p. Chejfec. Akompaniuje dyr. Teodor Ryder.

Bilety w kasie Filharmonji. (o)

— Koncert A. Frydmana.

Dzisiaj o godz. 8-ej wiecz. w sali Filharmonji odbędzie się zapowiadany koncert młodzieckiego skrzypka-wirtuoza Adasia Frydmana.

Przy fortepianie zasiądzie dyr. Teodor Ryder. (o)

Komunikaty

— Zebranie czeladzi rzeźniczych.

Na niedzielę to jest d. 17 września Zarząd Związku Czeladzi Rzeźniczych zwołuje nadzwyczajne zebranie wszystkich czeladzi rzeźniczych miasta Łodzi. O punktualne przybycie do Związku ul. Główna № 31 o godz. 9 rano uprasza Zarząd. (2) 3154—2

— Akademickie Biuro Ogłoszeń i Reklam.

Akademickie Biuro Ogłoszeń i Reklam w Warszawie otworzyło oddział w Łodzi przy ul. Przejazd № 4.

Jest to nowa placówka, dzięki której wielu akademików znalazł pracę, umożliwiającą im dalsze prowadzenie studiów.

Należy przypuszczać, że sfery przemysłowo-handlowe będą popierać tę młodą instytucję. (o)

— Z Akademickiego Koła Łódzian.

Dzisiaj o godz. 8-ej wiecz. w sali Helenowa odbędzie się na rzecz Funduszu Doraźnej Pomocy Tegorocznym Maturzystom Zabawa Taneczna, do godz. 6-ej rano, urozmaicona występami artystów kabaretu „Scala”. (o)

— Podziękowanie.

Na kościół Radogoski ofiarowali: Cech majstrów rzeźniczych w Łodzi za pośrednictwem p. Andrzeja Lutrosińskiego dwieście tysięcy mk. — Zjednoczeni rzeźnicy łódzcy za pośrednictwem p. Józefa Włodarskiego pięćdziesiąt tysięcy mk. Dzierżawcy rzeźni Bałuckiej za pośrednictwem p. Mikołaja Kopyczyńskiego sto tys. mk.

Za te ofiary na tak ważną placówkę religijną i społeczną jaką jest Kościół w Radogoszczu (przedmieście Bałut) Komitet parafjalny składa ofiarodawcom wymienionym staropolskie „Bóg za płac”. (9)

9 Komitet parafjalny Radogoski.

Z sądów

— Sprawa komunistów.

(b) Swego czasu policja aresztowała Leona Pozena, u którego podczas rewizji znaleziono „bibulę” komunistyczną, rewolwer systemu „Buldog” i pieczęć metalową związku komunistycznego młodzieży komitetu w Łodzi. Poza tem znaleziono cały szereg broszur i gazet komunistycznych w różnych językach oraz „manifest komunistyczny”. Ponieważ dochodzenie policyjne ustaliło, iż aresztowany był członkiem komunistycznej partii robotniczej Polski, gdzie występował pod pseudonimem „Stanisław”, znalazł się na ławie oskarżonych sądu okręgowego. Rozprawom przewodniczył sędzia Zajkowski, w asystencji sędziów Kozłowski i Ilincza. Oskarżenie popierał podprokurator Moskwa, obrońcą zaś podsądnego był adwokat Forelle. Oskarżony nie przyznaje się do należenia do KPRP, natomiast nie zaprzecza, że należał do związku młodzieży komunistycznej. Podsądny oświadcza, iż związek ma na celu kształcenie młodzieży, lecz nie zajmuje się propagandą. Przewodniczący odczytał

nieobecnego świadka nadkomisarza Niedzińskiego, które stwierdza w zupełności winę oskarżonego.

Przedstawiciel oskarżenia publicznej podprokurator Moskwa stwierdza, iż program związku młodzieży komunistycznej jest tylko częścią składową KPRP, i wnosi o ukaranie podsądnego z art. 126 K. K.

Obrońca oskarżonego podkreśla, iż związek młodzieży komunistycznej miał na celu jedynie pogłębienie poglądów politycznych przeto członkowie tego związku nie mogą być karani na równi z działaczami komunistycznymi. Sąd po naradzie skazał podsądnego na 3 lata ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw.

Ze sportu

Turniej tenisowy.

Dnia 13 b. m. rozpoczął się w Helleskowie 7-my międzynarodowy turniej lawn-tenisowy. Udział w turnieju zgłosiło 60 osób z całej Polski oraz 15 współzawodników z Gdańska i zagranicy. Pierwsze rozgrywki odbyły się w czwartek. Mimo jesiennej pogody zebrało się wielu miłośników sportu. Organizacja turnieju jest wyjątkowo sprężysta i porządek wzorowy. Dotychczas odbywają się gry bez wyrównania. Decydujące spotkanie o mistrzostwo Rzeczypospolitej Polskiej i Łodzi nastąpi dzisiaj lub w niedzielę. (2)

Wycięstwo sportowców lwowskich w Katowicach.

Mecz lwowskiej „Pogoni” z „Pogonią” katowicką zakończył się wynikiem 1:0 na korzyść lwowian. (o)

Z bibliografii

Książki nadane.

Nakładem wydawnictwa „Książki Ciekawe” ukazały się na półkach księgarskich nowe bardzo interesujące książki z beletrystyki polskiej i obcej.

Marka Twain: „Historje podwójne detektywne, czyli Stillman contra Sherlock Holmes”.

R. Stevenson: „Morderca Markelm”.

Juljana Krzemińskiego „121—122—123”.

Nakładem instytutu wydawniczego „Biblioteka Polska” wydano dla użytku szkół powszechnych podręczniki:

W. Jarosza: „Opowiadania z dziejów powszechnych polskich”. Jestto bardzo starannie opracowany odręcznik historii Polski powiązany z dziejami Europy.

St. Zatheya: „Początki nauki rachunków”. (7)

Przemysł i handel.

Gielda warszawska

z dnia 15 b. m.

4% listy ziem.	Doł. St. Zjd. 6975 70,5
100 mk.	Marki niem. 4,90
6% obl. m. Warsz.	Franki franc. 527
5% obl. m. Warsz.	Funt

Czeki i wpłaty.

Belgia	5,02	Londyn	31000
Berlin	4,80	Nowy Jork	
Gdańsk		Paryż	531
Praga	234	Wiedeń	9,80

Akcje.

Bank hand.	Ostrowiec	11,850
„ Dyskont	Rudzki	3,875
„ Kredyt.	Starachowice	6,700
„ Zjed. z pol.	Zyrardów	160,000
Cukier	Borkowski	1725
Drzewo	Zegluga	2,000
Lilpop	Jablkowscy	1500
	Nafta	1885

Wystawa ogrodowa w Poznaniu.

(=) Wielkopolski związek ogrodnicy Tow. zawodowych przy pomocy wielkopolskiej izby rolniczej i dyrekcji ogrodów m. Poznania urządza w dniach od 30 września do 5 pa

zdziernika, na terenie targu poznańskich wystawę ogrodniczą. Poważny udział w wystawie biorą dwory. Wystawa ma być obrazem stanu ogrodnictwa w dzielnicy poznańskiej w trzecim roku naszej niepodległości. 9

Drożyzna w Niemczech.

(-) Niemieckie indeksy statystyczne na podstawie statystyki cen produktów żywnościowych obejmującej 200 miast, określają tygodniowe wydatki 4 osobowej rodziny na 1653,09 mk w lipcu r. b. i na 1281,59 mk. w czerwcu. Koszta utrzymania wzrosły zatem w przeciągu jed-

nego miesiąca o 371,50 mk. czyli o 29 proc. Jeżeli zaś wziąć pod uwagę 2 zasadnicze produkty chleb i kartofle to różnica będzie wynosiła zamiast 29 proc. 36,7 proc. Zauważyć również należy, że od stycznia do lipca r. b. ceny w Niemczech wzrosły trzykrotnie. 9

Przepustki pograniczne.

(-) Ministerjum spraw zagranicznych upoważniło wszystkie starostwa na granicy rosyjskiej do wydania przepustek na wjazd do Polski z prawem pobytu we Lwowie podczas Targów wschodnich, t. j. od 5 do 15 b. m. — za zapłatą 5,000 mk. polskich. Wjazd do Polski dozwolony jest tylko w miejscach przejściowych na terenie Polski. (2)

Kilimkarstwo w Wielkopolsce.

(-) Kilimkarstwo w Wielkopolsce i na Pomorzu zaczęło się rozwijać dopiero po wojnie. W marcu r. b. kilimkarnie tutejsze złączyły się w Syndykat celem wspólnego zakupu surowców oraz eksportu wyrobów zagranicę. Syndykat w Poznaniu postarał się o podniesienie kilimkarstwa do pewnej wyżyny artystycznej. Powołano specjalną komisję artystyczną, która pod kierunkiem artysty malarza prof. Beera dba o dobór wzorów. Dzięki zastosowaniu australskiej wełny wyroby Syndykatu wyróżniają się co do jakości bardzo korzystnie z pośród innych wyrobów. Pragnąc zapoznać jaknajszersze kręgi krajowe i zagraniczne ze swą produkcją, Syndykat urządza kilkadziesiąt wystaw w Sopotach, co przyczyni się bezwątpienia do zwiększenia popytu zagranicą. (6)

ODEON

Dzisiaj Premiera!

Jego Sułtańska Mość Król Madagaskarski

Wielki film egzotyczny w 2 serjach 12 aktach.

Wielki film egzotyczny w 2 serjach 12 aktach.

W roli głównej **EWA MAY**

— II i ostatnia serja II —

p. t. SUŁTAN SARAI--DARAI

Przepiękne zdjęcia z natury: Ateny, Madagaskar.

Początek przedstawień o godz. 3-ej

OPERETKA

w teatrze SCALA

Dzisiaj o godz. 8 30 wiecz.

Odmłodzony Adolar

areywesoła operetka
w trzech aktach
Waltera Collo.

1858s1

W Konserwatorium Muzycznym HELENY KIJENSKIEJ

Traugutta № 9, lekcje rozpoczynają się dn. 15 b. m. 250888

W roku bieżącym prowadzić będą klasy fortepianowe prof. TURCZYŃSKI z Warszawy, NARUSZKIEWICZOWA, LEWANDOWSKI, KIJENSKA, MAYMAJEWSKA, PIOTROWSKA, JARZĘBOWSKA, LANGE, klasę przygotowawczą—p. PRZEPEŁSKA i p. ROTE. Klasy skrzypkowe—prof. WIESENBERG i DZIERZANOWSKI. Klasę śpiewu solowego—prof. COMTE-WILGOCKA z Warszawy. Klasę wiolonczelową—prof. TESZNER. Klasy teoretyczne—prof. SIKORSKI i WALJEWSKI, klasę fleitu—p. MORZYCKA, klasę fagotu—prof. BROJTIGAM. Zapisy przyjmuje się do klasy instrumentów dętych. Kanc. otwarta od 10—1 i 3—5. Od 15 września od 10—3.

Szyby

okienne posiada stale na składzie, oraz wykonywa wszelkie roboty szklarskie solidnie i tanio. Firma Chrześcijańska Jan Candryk Łódź, ul. Piotrkowska 249 3686d10.

KUPUJĘ

placę 100 proc. drożej za złoto, srebro, brylanty, zęby sztuczne, garderobę, kapy pluszowe oraz szale czarne. Proszę się przekonać. Zachodnia 32, poprzeczna otwiera, I p. m. 13. L. Milch. 3569

Placę

30% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, oraz różną biżuterję Konstantynowska 7 Milich prawa oficyna I-sze piętro 3599w

OKAZJA

motor 2 konny Deutzha gazowy do sorzedania. Wiadomość ul. Al. Kościuszki 41. Białczak 9—11. rano. 36888

DO SPRZEDANIA

Sklep

3685d2 spożywczy dobrze prosperuje wiadomość na miejscu Nawrot 15 róg Sienkiewicza

Radogoszcz

Jest do sprzedania 11 morg ziemi, lasek, ogród owocowy, dom i zabudowania gospodarcze. Wiadomość: Zgierska 11 m. 8. 36871d1

Ogłoszenie.

Syndycy tymczasowi upadłości kupca łódzkiego Chaskła Feinberga na zasadzie art. 502 K. H. wzywają wierzycieli upadłego, aby w terminie 40-dniowym złożyli dowody swych należności w kancelarii Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi (Pańska 115 pokój 13).

Na zasadzie art. 503 K. H. sprawdzanie wierzytelności odbywać się będzie w Wydziale Handlowym Sądu Okręgowego w Łodzi (pokój 11) w następujących terminach: 25.IX, 2.X, 9.X, 17.X i 26.X o godz. 12 w południe.

Syndycy Tymczasowi: Ch. L. Lipnowski
Adw. R. Kijawski
Adw. R. Wodziński

3688s1

Pracownia

sukien „Wandy” główna 55, II piętro front. Wykonywa bardzo starannie i elegancko, kostjum i płaszcz 20.000, suknia 8.000 przyjmuje się uczennice do kroju i szycia. (3687d1)

Fotografia „APOLLO”

Łódź, ul. Rzgowska № 2, przy Górnym Rynku wykonywa fotografie „Mimiar” specjalny rozmiar dla matrykał szkolnych 3 sztuki 500 mk. 3724K

Budowa karoserji

oraz odnawianie. H. Litka Gdańska № 148. (3676d5)

Duży wybór

tornistrów teczek szkolnych i przyborów podróżnych po cenie umiarkowanej S. Skarżyński Piotrkowska 133. 5536s2

Szkoła Rzemiosł

przy ul. Wodnej 34 przyjmie inspektora ślusarskiego z doświadczeniem i świadectwami. Pierwszeństwo mają byli wychowawcy Szkoły. 3880s3.

8-10 klasowe Gimnazjum Realne

KRYGIEROWEJ

Piotrkowska № 157.

Egzaminy wstępne trwają.

Dyrekcja zawiadamia, że wpisy do szkoły wkrótce zamknie. W bieżącym roku szkolnym egzaminów wstępnych w styczniu nie będzie. (36837) Dyrekcja.

BACZNOŚĆ

„CREDIT”

Cegielniana № 9. Daje na raty wszelkie ubiory damskie i męskie a także przyjmuje obstalunki wchodzące w zakres krawiectwa po cenach przystępnych

M. A. IGIELNIK Łódź, Cegielniana 9 II p. front (3689K)

Kawaler

brunet, przystojny ślusarz z braku znajomości pragnie poznać pannę lub wdowę mającą skromne meblowanie, poważnie o życiu myślącą w celu matrymonialnym. Oierły psemie z podaniem adresu i fotografii za której zwrot ręce słowem do adm. Rozwoju pod „Susarz” 3684d2

Przedsiębiorstwo robót kotlarsko — żelaznych A. Kobylański.

Potrzebni

są zdolni ludzie do czyszczenia parowych kotłów. Zgłaszać się Marysińska 42 do godz. 8 rano. (3670d1)

